

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ

ΜΑΡΤΙΟΣ 2023

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΕ-27– ΕΥΡΩΖΩΝΗ)

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ –ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ –ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΕ-27 – ΕΥΡΩΖΩΝΗ)

3 Απριλίου 2023

Το IOBE διεξάγει κάθε μήνα από το 1981 Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στις επιχειρήσεις στους τέσσερις τομείς της οικονομίας και, από τον Μάιο του 2008, και στους καταναλωτές. Οι έρευνες αποτελούν μέρος του κοινού εναρμονισμένου προγράμματος που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (DG ECFIN) και τα αποτελέσματά τους χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του δείκτη οικονομικού κλίματος σε Ελλάδα και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, ενώ δημοσιεύονται αναλυτικά στις εκδόσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι αναλύσεις που δημοσιεύονται κάθε μήνα με τη μορφή αυτής της έκδοσης στηρίζονται στα πρωτογενή, αναλυτικά στοιχεία για πάνω από 1000 επιχειρήσεις και αντιπροσωπευτικό δείγμα 1500 καταναλωτών, όπως προκύπτουν από τις έρευνες που διεξάγει αποκλειστικά και μόνο το IOBE για την Ελλάδα για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Επόμενο δελτίο: **3/5/2023**

Οι Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας εκπονούνται στο πλαίσιο του Κοινού Εναρμονισμένου Προγράμματος της Ε.Ε. για τις Έρευνες Επιχειρήσεων και Καταναλωτών (Joint Harmonised EU Programme of Business and Consumer Surveys) με τη στήριξη της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υποθέσεων της ΕΕ (Directorate General for Economic and Financial Affairs | DG ECFIN)

ΕΕ – ΕΥΡΩΖΩΝΗ: Μικρή υποχώρηση του δείκτη οικονομικού κλίματος σε ΕΕ και Ευρωζώνη

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος τον Μάρτιο υποχώρησε οριακά (-0,3) τόσο στην ΕΕ όσο και στην Ευρωζώνη και διαμορφώθηκε στις 97,4 μονάδες στην ΕΕ και στις 99,3 μονάδες στην Ευρωζώνη από 97,7 και 99,6 τον προηγούμενο μήνα. Η εξασθένηση του δείκτη, στην ΕΕ, οφείλεται στην υποχώρηση των προσδοκιών στη Βιομηχανία, στο Λιανικό εμπόριο και στις Κατασκευές, καθώς στις Υπηρεσίες και στην καταναλωτική εμπιστοσύνη οι προσδοκίες διατηρήθηκαν αμετάβλητες. Στη Βιομηχανία ο δείκτης υποχώρησε, παρουσιάζοντας περαιτέρω εξασθένηση των προβλέψεων για την παραγωγή τους προσεχείς 3 μήνες και μικρή επιδείνωση στις εκτιμήσεις του επιπέδου παραγγελιών, με τα αποθέματα να διατηρούνται αμετάβλητα. Όσον αφορά στην καταναλωτική εμπιστοσύνη, αυτή διατηρήθηκε ανοδική για 5 πλέον συνεχόμενους μήνες, καθώς οι καταναλωτές εμφανίζονται λιγότερο αισιόδοξοι ως προς την οικονομική κατάσταση της χώρας τους, περισσότερο πρόθυμοι να προβούν σε μείζονες αγορές, ενώ οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα οικονομική τους κατάσταση και οι προβλέψεις τους για την μελλοντική τους κατάσταση παραμένουν αμετάβλητες. Στο Λιανικό εμπόριο καταγράφεται σταθερότητα στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα και την μελλοντική κατάσταση των επιχειρήσεων, με τα αποθέματα να κλιμακώνονται. Στις Υπηρεσίες οι προσδοκίες διατηρήθηκαν στα επίπεδα του προηγούμενου μήνα ως αποτέλεσμα της επιδείνωσης των εκτιμήσεων της τρέχουσας κατάστασης και ζήτησης οι οποίες αντισταθμίστηκαν από τις θετικές προβλέψεις για την ζήτηση. Στις Κατασκευές, ο αντίστοιχος δείκτης εξασθένησε ως αποτέλεσμα της υποχώρησης των προσδοκιών για την απασχόληση, με τις εκτιμήσεις του επιπέδου παραγγελιών να διατηρούνται αμετάβλητες. Όσον αφορά στις τάσεις στις έξι μεγαλύτερες οικονομίες, ο δείκτης ενισχύθηκε στην Ιταλία (+2,0), στην Ολλανδία (+0,9) και στην Γαλλία (+0,7), ενώ παρέμεινε ουσιαστικά αμετάβλητος στην Πολωνία (+0,3), στην Ισπανία (+0,1) και στην Γερμανία (-0,1). Αναλυτικότερα:

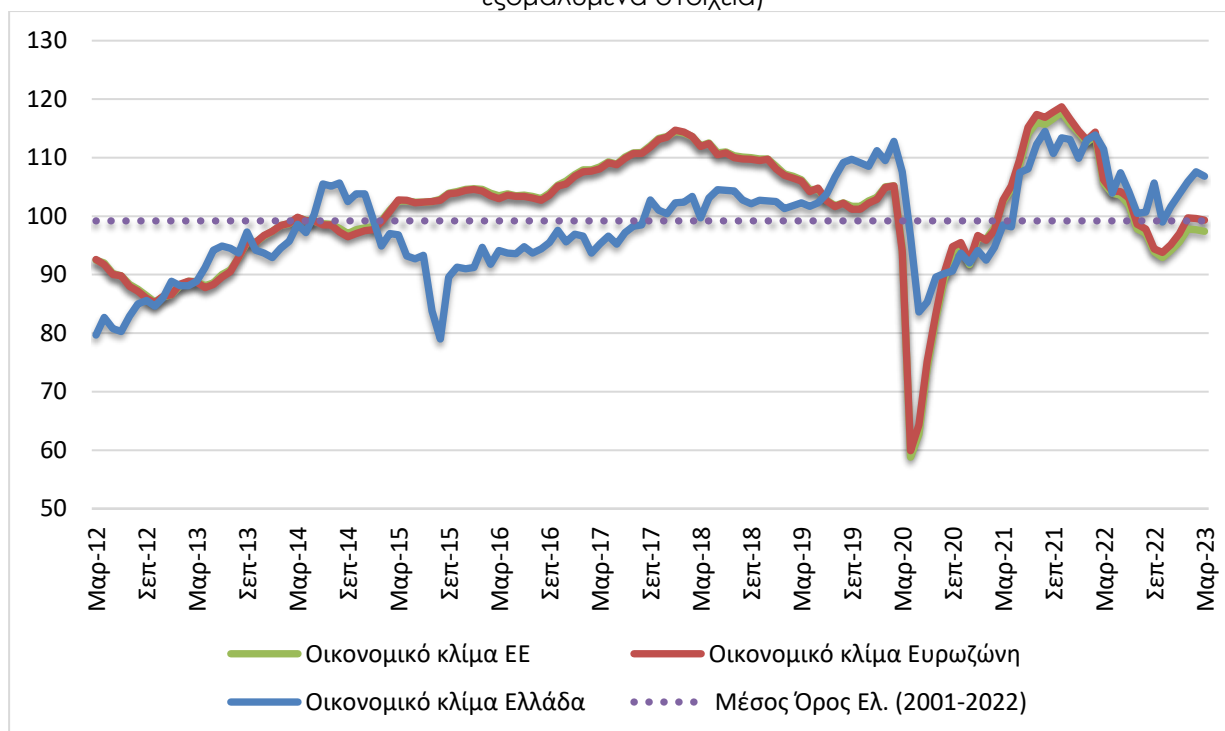
- Στη **Βιομηχανία**, ο δείκτης προσδοκιών στην ΕΕ υποχώρησε στις -1,3 μονάδες, ενώ στην Ευρωζώνη διαμορφώθηκε στις -0,2 μονάδες. Οι προσδοκίες για την παραγωγή τους επόμενους τρεις μήνες εξασθένησαν τόσο στην ΕΕ όσο και στην Ευρωζώνη, όπως και οι προβλέψεις παραγγελιών και ζήτησης, καθώς τα αποθέματα αποκλιμακώθηκαν ήπια και στις δύο ζώνες.
- Στις **Υπηρεσίες**, οι δείκτες προσδοκιών διαμορφώθηκαν στις +7,3 μονάδες στην ΕΕ και στις +9,4 στην Ευρωζώνη. Οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητά τους υποχώρησαν ελαφρά σε αμφότερες τις ζώνες, οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση εξασθένησαν ήπια, ενώ οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης ενισχύθηκαν ελαφρά και στις δυο ζώνες.
- Στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι δείκτες διαμορφώθηκαν στις -1,6 μονάδες στην ΕΕ και στις -1,4 Ευρωζώνη. Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα επιχειρηματική δραστηριότητα βελτιώνονται ήπια στην ΕΕ και εξασθενούν στην Ευρωζώνη, οι προβλέψεις για τις πωλήσεις υποχωρούν, ενώ τα αποθέματα κλιμακώνονται.
- Στις **Κατασκευές**, οι δείκτες επιχειρηματικών προσδοκιών διαμορφώθηκαν στις -2,0 μονάδες στην ΕΕ και στις +1,0 μονάδες στην Ευρωζώνη. Οι θετικές προβλέψεις για την απασχόληση υποχωρούν ελαφρά σε αμφότερες τις ζώνες, ενώ οι αρνητικές προβλέψεις για το επίπεδο εργασιών ενισχύονται οριακά.

Πίνακας 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος (2000-2020=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)¹

Περιοχή	Ακραίες τιμές		Μέσος όρος									
	Min	Max	2001-2022	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022		
ΕΕ-27	59,7 (Απρ. 2020)	117,1 (Μάρ. 2000)	99,3	104,3	110,6	111,0	103,8	87,4	110,0	101,0		
Ευρωζώνη	60,9 (Απρ. 2020)	117,9 (ΙΟκτ. 2021)	99,3	104,0	110,5	110,8	103,6	88,0	110,7	101,8		
Ελλάδα	79,0 (Αυγ. 2015)	119,9 (Ιουλ. 2000)	99,2	94,7	98,2	102,9	105,6	95,5	106,1	105,4		
Περιοχή	2022											
	Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
ΕΕ-27	112,6	113,8	105,7	103,9	103,6	101,9	97,8	97,1	93,9	92,9	94,1	95,6
Ευρωζώνη	113,0	114,4	106,2	104,3	104,2	103,1	98,6	97,8	94,4	93,8	95,1	97,0
Ελλάδα	113,0	113,9	111,5	103,9	107,4	104,2	100,5	100,7	105,7	99,0	101,6	103,8
Περιοχή	2023											
	Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
ΕΕ-27	97,8	97,7	97,4									
Ευρωζώνη	99,7	99,6	99,3									
Ελλάδα	105,9	107,6	106,8									

¹ Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος είναι το σταθμισμένο άθροισμα των Δεικτών Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία, τις Κατασκευές, το Λιανικό Εμπόριο, τις Υπηρεσίες και του Δείκτη Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Διάγραμμα 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος ΕΕ-27 και Ελλάδα (2000-2020=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

- Ο **Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης** διαμορφώθηκε στις -20,7 μονάδες στην ΕΕ και στις -19,2 στην Ευρωζώνη. Οι **εκτιμήσεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους, τους τελευταίους 12 μήνες** κινήθηκαν οριακά πτωτικά σε αμφότερες τις ζώνες, ενώ οριακά ανοδικά κινήθηκαν οι προβλέψεις για την εξέλιξη της στους

επόμενους 12 μήνες. Εντονότερα πτωτικά κινήθηκαν οι προβλέψεις για τη γενική κατάσταση της οικονομίας στην Ευρωζώνη αλλά και στην ΕΕ, ενώ οι προβλέψεις για αγορές τους επόμενους μήνες βελτιώνονται οριακά σε αμφότερες τις ζώνες.

- Τέλος, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες** υποχώρησε ελαφρά σε αμφότερες τις ζώνες. Στην ΕΕ διαμορφώθηκε στις +12,3 μονάδες (από +14,0 μον.), ενώ στην Ευρωζώνη έφτασε τις +13,0 μονάδες από +15,3 μονάδες τον προηγούμενο μήνα. Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία της ζήτησης κινήθηκαν οριακά πτωτικά σε αμφότερες τις δύο ζώνες, ενώ παράλληλα έντονα πτωτικά κινήθηκαν οι προβλέψεις για τη ζήτηση στο επόμενο τρίμηνο τόσο στην ΕΕ όσο και στην Ευρωζώνη. Μικρή εξασθένιση παρουσίασαν οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων, τόσο σε ΕΕ, όσο και σε Ευρωζώνη.

ΕΛΛΑΔΑ: Μικρή υποχώρηση στο οικονομικό κλίμα

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος διέκοψε την ανοδική πορεία των τελευταίων μηνών και υποχωρεί ελαφρά στις 106,8 μονάδες τον Μάρτιο από 107,6 μονάδες τον Φεβρουάριο. Αυτή η εξέλιξη είναι **αποτέλεσμα της επιδείνωσης των προσδοκιών στη Βιομηχανία**, καθώς στους υπόλοιπους τομείς οι μεταβολές ήταν ανοδικές, ενώ και η καταναλωτική εμπιστοσύνη βελτιώνεται. Στην Ελλάδα κατά τον προηγούμενο μήνα κυριάρχησε το τραγικό δυστύχημα στα Τέμπη, ενώ στο παγκόσμιο οικονομικό πεδίο απειλήθηκε δυνητική κρίση στον τραπεζικό τομέα, με έναυσμα την κατάρρευση δύο τραπεζών στις ΗΠΑ και την Ελβετία. Αν και η επίπτωση των δύο γεγονότων στο επίπεδο της εγχώριας οικονομίας θα μπορούσε να είναι έντονη, αυτό δεν έχει καταγραφεί, τουλάχιστον ακόμη. **Τα κεντρικά δεδομένα της οικονομίας, που προϋπήρχαν αυτών των εξελίξεων, φαίνεται να εξακολουθούν να διατηρούν μάλλον θετικά τις προσδοκίες**, όπως συμβαίνει από την αρχή του έτους. Στο οικονομικό πεδίο, η επίπτωση των υψηλών τιμών ενέργειας έχει αμβλυνθεί, ο πληθωρισμός διατηρείται υψηλά, αλλά έχει πτωτική τάση, οι πρόδρομοι δείκτες για την τουριστική περίοδο είναι ισχυροί και συνολικά η κατανάλωση διατηρείται υψηλά. Ταυτόχρονα, υπάρχει σημαντική επιβράδυνση της εγχώριας όπως και της ευρωπαϊκής οικονομίας, σε σχέση με πέρυσι, με συνεχιζόμενη άνοδο των επιτοκίων. Πλέον, ο προγραμματισμός για τις βουλευτικές εκλογές οριστικοποιήθηκε και στο επόμενο διάστημα **οι προσδοκίες στην οικονομία θα καθοριστούν κυρίως από τις εκλογικές εξελίξεις** και τα χαρακτηριστικά που θα προσδώσει στην οικονομική πολιτική η νέα κυβέρνηση.

Αναλυτικότερα:

- στη **Βιομηχανία**, το αρνητικό ισοζύγιο των εκτιμήσεων για τις παραγγελίες και τη ζήτηση βελτιώθηκε ελαφρά, οι εκτιμήσεις για τα αποθέματα ενισχύθηκαν και οι θετικές προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες ενισχύθηκαν οριακά.
- στις **Κατασκευές**, οι αρνητικές προβλέψεις για την παραγωγή υποχώρησαν σημαντικά, ενώ παράλληλα οι ήδη έντονα θετικές προβλέψεις για την απασχόληση βελτιώνονται περαιτέρω.
- στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις ενισχύθηκαν σημαντικά, με το ύψος των αποθεμάτων να κλιμακώνεται, ενώ οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη των πωλήσεων βελτιώνονται αισθητά.
- στις **Υπηρεσίες**, οι θετικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων υποχώρησαν ελαφρά, εκείνες για τη ζήτηση ενισχύθηκαν ήπια, ενώ αντίθετα οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης ενισχύθηκαν σημαντικά.
- στην **Καταναλωτική Εμπιστοσύνη**, οι αρνητικές προβλέψεις των νοικοκυριών για την οικονομική κατάσταση της χώρας εξασθένησαν ελαφρά, όπως και οι αντίστοιχες για τη δική τους οικονομική κατάσταση. Παράλληλα βελτιώθηκαν οριακά οι προβλέψεις για μείζονες αγορές και ενισχύθηκε ήπια η πρόθεση για αποταμίευση.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ: Μικρή επιδείνωση προσδοκιών λόγω διόγκωσης αποθεμάτων

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία εξασθένησε ελαφρά τον Μάρτιο, στις 109,2 μονάδες, από 111,5 μονάδες τον Φεβρουάριο, στην δεύτερη πάντως υψηλότερη επίδοση του τελευταίου έτους. **Από τις μεταβλητές του δείκτη, το αρνητικό ισοζύγιο των εκτιμήσεων για τις παραγγελίες και την τρέχουσα ζήτηση επιδεινώθηκε και το ύψος των αποθεμάτων κλιμακώθηκε, αν και το θετικό ισοζύγιο προβλέψεων για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες διευρύνθηκε, έστω οριακά.** Αναλυτικά:

α) Το αρνητικό **επίπεδο παραγγελιών και τρέχουσας ζήτησης**, εμμένει και διαμορφώθηκε στις -8 μονάδες από -6 μονάδες τον Φεβρουάριο με το 24% των επιχειρήσεων να δηλώνουν χαμηλές για την εποχή παραγγελίες και το 16% (από 15%) να αναφέρει το αντίθετο.

β) Στις **προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς 3-4 μήνες**, το σχετικό ισοζύγιο διατηρείται θετικό στις +30 (από +29) μονάδες, με το 41% των επιχειρήσεων να προβλέπει αύξηση της παραγωγής του το επόμενο τρίμηνο και ένα 11% μείωσή της.

γ) Στα **αποθέματα έτοιμων προϊόντων**, το σχετικό ισοζύγιο ενισχύεται στις +5 μονάδες, με το 18% (από 14%) των επιχειρήσεων να αναφέρει υψηλά για την εποχή αποθέματα.

δ) Στους δείκτες εξαγωγικής δραστηριότητας καταγράφηκαν αποκλειστικά πτωτικές τάσεις: οι θετικές **εκτιμήσεις για τις εξαγωγές τους προσεχείς μήνες** εξασθένησαν ήπια στις +22 (από +23) μονάδες, οι αρνητικές **εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εξωτερικού** υποχώρησαν αισθητά (-20 από -7 μονάδες), ενώ παράλληλα, οι **προβλέψεις για εξαγωγές κατά το τελευταίο τρίμηνο** υποχώρησαν στις -3 μονάδες (από +2).

ε) Οι θετικές **προβλέψεις για τις πωλήσεις τους προσεχείς μήνες** ενισχύθηκαν ελαφρά, με το ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις +37 μονάδες από +34, με το 48% (από 45%) των επιχειρήσεων να αναμένει άνοδο πωλήσεων το προσεχές χρονικό διάστημα, ενώ το 11% (από 12%) μείωσή τους. Από την άλλη πλευρά αντίθετα, ο θετικός δείκτης **εκτιμήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις** υποχώρησε οριακά στις +9 (από +10) μονάδες, με το 23% (από 22%) των ερωτηθέντων να προβλέπει μείωσή τους.

Πίνακας 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία

Τομέας		Ακραίες τιμές		Μέσος όρος							
Βιομηχανία (2000-2010=100)		Min	Max	2001-2022	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
		66,2 (Φεβ. 2009)	117,6 (Μάιος 2000)	97,0	98,1	102,8	103,6	93,9	106,3	105,5	
2022											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
116,8	116,7	117,1	108,8	111,4	103,9	101,2	99,5	98,2	95,9	95,5	100,4
2023											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
107,4	111,5	109,2									

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις προβλέψεις παραγωγής, τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων και τις εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση.

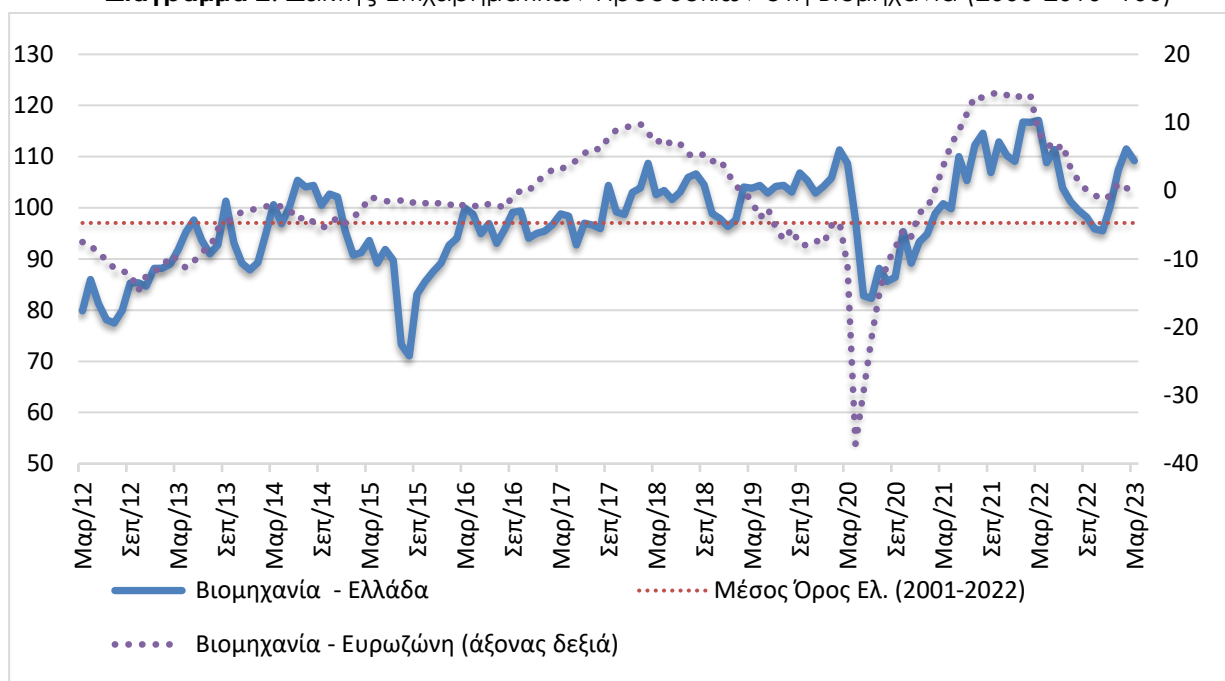
Πηγή: IOBE

στ) Οι **μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής** υποχώρησαν στους 4,8 μήνες, με το **ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού** αντίθετα να ενισχύεται στο 75,4%, από 72,9% τον Φεβρουάριο.

ζ) Ο δείκτης **προβλέψεων για την απασχόληση** υποχώρησε αισθητά στις +9 (από +16) μονάδες, με το ποσοστό των επιχειρήσεων που προβλέπει άνοδο απασχόλησης να εξασθενεί στο 18% (από 23%), αλλά και ένα 9% (από 7%) να αναμένει μείωσή της.

η) Το ισοζύγιο στις **προβλέψεις για τις μεταβολές των τιμών** διατηρήθηκε στις +14, με το 24% (από 23%) να εξακολουθεί να αναμένει αύξηση τους.

Διάγραμμα 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία (2000-2010=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfm. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από τη DG Ecfm

Αξίζει να σημειωθεί ότι η αβεβαιότητα για το οικονομικό περιβάλλον παραμένει, καθώς στην ερώτηση που αφορά **στην ευκολία πρόβλεψης της μελλοντικής ανάπτυξης της επιχείρησης**, τον Μάρτιο το 56% των επιχειρήσεων θεώρησαν ότι αυτή μπορεί να προβλεφθεί δύσκολα ή σχετικά δύσκολα, έναντι 49% τον Φεβρουάριο.

Σε επίπεδο βασικών τομέων, ο δείκτης προσδοκιών στα **Καταναλωτικά αγαθά** υποχώρησε ελαφρά στις 105,7 μονάδες (από 106,5 μον.). Σημειώθηκε σημαντική επιδείνωση στις προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς 3-4 μήνες, ενώ αντίθετα οι ήπια αρνητικές εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση υποχώρησαν ελαφρά και τα αποθέματα κλιμακώθηκαν οριακά. Στα **Κεφαλαιουχικά αγαθά** ο δείκτης εξασθένησε ήπια στις 124,1 (από 126,5) μονάδες. Η επιδείνωση προήλθε κυρίως από την κατακόρυφη κλιμάκωση των αποθεμάτων και την εξασθένηση στις παραγγελίες και τη ζήτηση, με τις προβλέψεις για την παραγωγή τους 3-4 προσεχείς μήνες να ενισχύονται. Αισθητή επιδείνωση παρουσίασε ο δείκτης στα **Ενδιάμεσα αγαθά**, στις 110,9 (από 115,0) μονάδες, με τις αρνητικές εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση να ενισχύονται ελαφρά, την παραγωγή τους προσεχείς μήνες να βελτιώνεται ήπια και τα αποθέματα να κλιμακώνονται έντονα.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ: Περαιτέρω ενίσχυση των προσδοκιών και στα Δημόσια και στα Ιδιωτικά έργα

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές ενισχύθηκε περαιτέρω τον Μάρτιο, στις 172,7 μονάδες (από 158,2 μον. τον Φεβρουάριο), επίπεδο κατά πολύ υψηλότερο από το αντίστοιχο περυσινό (144,1 μονάδες). Αυτή η μεταβολή ήταν αποτέλεσμα της σημαντικής βελτίωσης των προσδοκιών **στις Ιδιωτικές Κατασκευές, με τα Δημόσια έργα να κινούνται επίσης ανοδικά. Από τις βασικές μεταβλητές του δείκτη, οι αρνητικές προβλέψεις για το πρόγραμμα εργασιών των επιχειρήσεων υποχωρούν σημαντικά, ενώ παράλληλα οι θετικές προβλέψεις για την απασχόληση ενισχύονται περαιτέρω.** Αναλυτικά, ο αρνητικός δείκτης στις προβλέψεις για το πρόγραμμα εργασιών των επιχειρήσεων υποχωρεί σημαντικά αν και παραμένει ψηλά (-27 από -41 μονάδες), με το 17% (από μόλις 4%) των επιχειρήσεων να διατυπώνει αισιοδοξία για το επίπεδο των εργασιών το επόμενο τρίμηνο. Στις προβλέψεις για την απασχόληση, ο σχετικός δείκτης διαμορφώθηκε στις +71 (από +65) μονάδες, με το 74% (από 72%) των ερωτηθέντων να προβλέπει αύξηση των θέσεων εργασίας στον τομέα και ένα μόλις 3% (από 7%) να εκτιμά μείωσή τους. Στα υπόλοιπα στοιχεία, οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία εργασιών διατηρούνται θετικές (+4 από +8 μονάδες), με τους μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας να ενισχύονται αισθητά στους 15,7 (από 12,8). Στο πεδίο των τιμών, οι πληθωριστικές προσδοκίες υποχώρησαν ελαφρά (+36 από +45 μον. ο δείκτης). Τέλος, το 14% των επιχειρήσεων αναφέρει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία. Οι περισσότερες επιχειρήσεις (30%) επισημαίνουν την έλλειψη εργατικού δυναμικού ως το βασικότερο εμπόδιο στη λειτουργία τους, ένα 24% τη χαμηλή ζήτηση, αλλά και ένα 16% την ανεπαρκή χρηματοδότηση.

Στην ερώτηση η οποία προσπαθεί να αξιολογήσει το βαθμό αβεβαιότητας που επικρατεί στο οικονομικό περιβάλλον, φαίνεται - παρά τις αισιόδοξες προσδοκίες - να ενισχύεται η αβεβαιότητα τον Μάρτιο καθώς το 52,2 των επιχειρήσεων θεωρούν ότι η μελλοντική ανάπτυξη μπορεί να προβλεφθεί δύσκολα ή σχετικά δύσκολα, έναντι 44,2% τον Φεβρουάριο.

Πίνακας 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές

Τομέας		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
Κατασκευές (2000-2010=100)		Min	Max	2001-2022	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
		14,3 (Απρ. 2020)	155,7 (Μάρ. 2000)	82,4	55,4	58,1	58,1	62,7	127,5	114,5	
2022											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
127,4	140,0	144,1	132,2	103,7	122,9	94,4	93,3	97,9	110,4	105,7	102,4
2023											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
104,8	158,2	172,7									

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις για το πρόγραμμα των εργασιών και τις προβλέψεις για την απασχόληση.

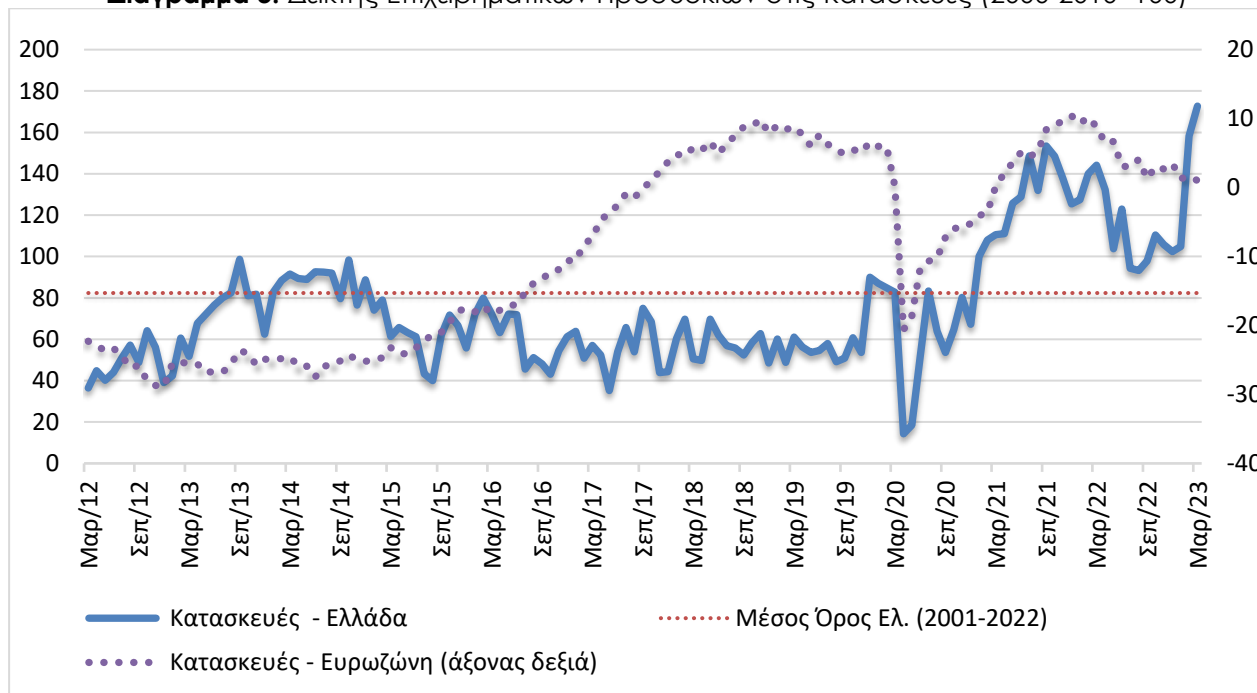
Πηγή: IOBE

Αναλυτικά στους επιμέρους κλάδους:

Σημαντική ενίσχυση παρουσίασε ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Ιδιωτικές Κατασκευές** και διαμορφώθηκε στις 162,8 μονάδες (από 139,8), επίπεδο πολύ υψηλότερο του αντίστοιχου περυσινού (139,8 μον.). Οι απαισιόδοξες προβλέψεις για το επίπεδο προγραμματισμένων εργασιών υποχώρησαν σημαντικά τον Μάρτιο (-18 από -51 μονάδες), ενώ παράλληλα ενισχύθηκαν ήπια οι προσδοκίες για την απασχόληση οι οποίες διαμορφώθηκαν στις +65 (από +63) μονάδες. Σε ότι αφορά τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, οι αρνητικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία εργασιών των επιχειρήσεων ενισχύθηκαν ελαφρά (-13 από -6

μον. ο δείκτης), με τους μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας να βελτιώνονται σημαντικά (13,9 από 6,9). Ως προς τις τιμές, οι πληθωριστικές τάσεις εξασθένισαν ήπια (+52 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο από +60 τον προηγούμενο μήνα). Τέλος, μόλις το 14% των επιχειρήσεων δεν αναφέρει προσκόμματα στη λειτουργία του. Από τις υπόλοιπες, το 33% των επιχειρήσεων αναφέρουν τη χαμηλή ζήτηση, το 26% την έλλειψη εργατικού δυναμικού και το 11% την ανεπάρκεια χρηματοδότησης ως το βασικότερο εμπόδιο λειτουργίας τους.

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές (2000-2010=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfín. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfín

Μικρή βελτίωση έναντι του Φεβρουαρίου παρουσίασε ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Κατασκευές Δημοσίων Έργων**. Διαμορφώθηκε στις 175,5 (από 171,9 τον Φεβρουάριο) μονάδες, σημαντικά υψηλότερα από το αντίστοιχο περυσινό επίπεδο του (142,6 μον.). Ως προς το πρόγραμμα εργασιών του κλάδου, ο αρνητικός δείκτης των -32 μονάδων τον προηγούμενο μήνα ενισχύθηκε ελαφρά και διαμορφώθηκε στις -39 μονάδες. Στις προβλέψεις για την απασχόληση, το σχετικό θετικό ισοζύγιο ενισχύθηκε περαιτέρω, στις +78 μονάδες (από +66). Τέσσερις στις πέντε επιχειρήσεις του κλάδου αναμένουν περισσότερες θέσεις απασχόλησης, ενώ μόλις το 2% (από 8%) προβλέπει μείωσή τους. Βελτιώθηκε ήπια στις +27 (από +22) μονάδες ο δείκτης εκτιμήσεων για το επίπεδο των τρεχουσών εργασιών, ενώ αντίθετα το ισοζύγιο των τιμών σημείωσε υποχώρηση 16 μονάδων και διαμορφώθηκε στις +14 μονάδες. Τέλος, μόλις το 13% των επιχειρήσεων δηλώνει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με το 22% να αναφέρει την περιορισμένη χρηματοδότηση, το 36% την έλλειψη εργατικού δυναμικού και ένα 11% τη χαμηλή ζήτηση ως το βασικότερο εμπόδιο λειτουργίας τους.

ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ: Αισιοδοξία για τις πωλήσεις, κυρίως όμως στα Τρόφιμα.

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο **Λιανικό Εμπόριο** βελτιώθηκε ελαφρά τον Μάρτιο στις 114,5 μονάδες, από 113,3 μονάδες τον Φεβρουάριο. **Η μικρή αυτή ενίσχυση είναι αποτέλεσμα της έντονης βελτίωσης προσδοκιών στον κλάδο Τροφίμων-Ποτών-Καπνού και της ηπιότερης στα είδη**

Οικιακού εξοπλισμού με τους υπόλοιπους κλάδους να κινούνται πτωτικά. Αναλυτικά, οι θετικές εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις ενισχύονται περαιτέρω και διαμορφώνονται στις +50 μονάδες (από +40 μονάδες), με τις θετικές προβλέψεις για την εξέλιξη των πωλήσεων στο επόμενο τρίμηνο να βελτιώνονται σημαντικά και να διαμορφώνονται στις +31 (από +18) μονάδες. Οι νέες παραγγελίες υποχωρούν ελαφρά (+14 από +17 μονάδες), με αποτέλεσμα τα αποθέματα να κλιμακώνονται και να διαμορφώνονται στις +16 (από -4) μονάδες. Οι αισιόδοξες προβλέψεις για την απασχόληση εξασθενούν ελαφρά (+27 από +30 μονάδες), ενώ ως προς τις τιμές, το 61% αναμένει άνοδο, ενδεικτικό των πληθωριστικών πιέσεων. Ως προς το βαθμό αβεβαιότητας που επικρατεί στο οικονομικό περιβάλλον αυτός ενισχύεται, καθώς το 74,3% θεωρεί ότι η μελλοντική ανάπτυξη μπορεί να προβλεφθεί δύσκολα ή σχετικά δύσκολα, υψηλότερα από τον Φεβρουάριο (70,2%).

Οι προσδοκίες στους επιμέρους κλάδους είναι μικτές, με τον κλάδο Τροφίμων-Ποτών-Καπνού και τα είδη Οικιακού εξοπλισμού να κινούνται ανοδικά και τους λοιπούς κλάδους να κινούνται αντίθετα. Αναλυτικά:

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Τρόφιμα – Ποτά – Καπνός** ενισχύθηκε σημαντικά τον Μάρτιο και διαμορφώθηκε στις 99,9 (από 85,4) μονάδες, υψηλότερα σε σχέση με το περυσινό επίπεδο (48,2 μον.). Οι τρέχουσες πωλήσεις διατηρήθηκαν έντονα θετικές και ενισχύθηκαν περαιτέρω (+88 από +56 μονάδες), ενώ παράλληλα οι προσδοκίες για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου στρέφονται σε έντονα θετικές στις +48 μονάδες. Όμως τα αποθέματα κλιμακώνονται στις +81 μονάδες (από +47), ενώ εξασθενούν ελαφρά και οι παραγγελίες προς προμηθευτές (+22 από +26 μον.). Εξασθενεί επίσης ελαφρώς το ισοζύγιο των προβλέψεων για την απασχόληση, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις +39 (από +48) μονάδες, ενώ οι πληθωριστικές τάσεις των τιμών ενισχύονται έντονα (+58 από +38 μονάδες).

Πίνακας 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο

Τομέας		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
		Min	Max	2001-2022	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Λιανικό Εμπόριο (2000-2010=100)		52,6 (Ιουλ. 2010)	128,7 (Μάιος 2007)	93,6	94,6	104,5	109,6	87,9	100,2	94,9	
2022											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
110,3	96,5	89,5	85,0	89,8	89,0	93,0	84,9	86,9	103,5	110,5	100,3
2023											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
106,9	113,3	114,5									

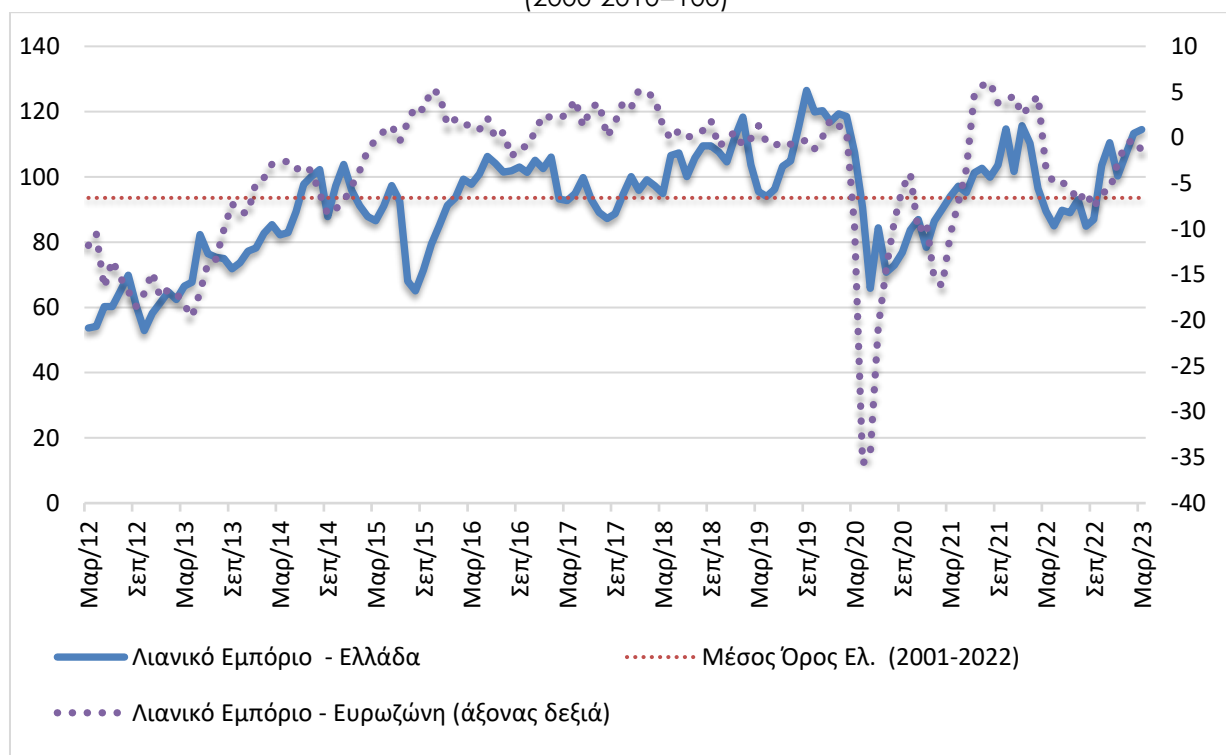
Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για τις πωλήσεις και τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων. **Πηγή:** IOBE

Έντονα πτωτικά κινείται ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Υφάσματα – Ένδυση – Υπόδηση**, υποχωρώντας στις 110,2 (από 131,8) μονάδες, πολύ υψηλότερα ωστόσο από το αντίστοιχο επίπεδο πέρυσι (99,8 μον.). Οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις υποχωρούν έντονα και διαμορφώνονται στις -19 μονάδες, ενώ αντίθετα ήπια ανοδικά κινούνται οι προβλέψεις για το επόμενο διάστημα και διαμορφώνονται στις +22 (από +20) μονάδες. Τα αποθέματα έχουν σε μεγάλο βαθμό ρευστοποιηθεί και διαμορφώνονται στις -41 μονάδες (από -20 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο), ενώ οι παραγγελίες προς προμηθευτές εξασθενούν σημαντικά. Από την άλλη πλευρά, κανονικές για την εποχή διατηρούνται οι προβλέψεις για την απασχόληση για τρίτο

συνεχόμενο μήνα, ενώ στις τιμές το σχετικό ισοζύγιο υποχωρεί σημαντικά και ισοσκελίζεται (από +12 μονάδες).

Οι προσδοκίες στα **Είδη Οικιακού Εξοπλισμού** ενισχύονται ήπια και ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται τον Μάρτιο στις 111,0 (από 106,4) μονάδες, αισθητά υψηλότερα σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο πέρυσι (89,0 μον.). Οι εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις κινήθηκαν ήπια πτωτικά στις +43 μονάδες (από +47), ενώ παράλληλα οι θετικές προβλέψεις στις πωλήσεις στο επόμενο διάστημα βελτιώθηκαν περαιτέρω (+49 από +31 μονάδες). Παράλληλα, ο δείκτης αποθεμάτων αποκλιμακώθηκε ήπια (+26 από +28 μονάδες), ενώ οι παραγγελίες προς προμηθευτές ενισχύθηκαν κατά 8 μονάδες και διαμορφώθηκαν στις +18 μονάδες. Από την άλλη πλευρά, οι προβλέψεις για την απασχόληση βελτιώνονται ελαφρά και διαμορφώνονται στις +26 μονάδες (από +23 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο), ενώ στις τιμές ο σχετικός δείκτης συνεχίζει να υποδηλώνει σημαντική αύξηση (+29 από +33 μονάδες).

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο (2000-2010=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfín. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfín

Μικρή εξασθένιση σημειώνεται τον Μάρτιο στις επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Οχήματα – Ανταλλακτικά**, στις 126,2 (από 131,5) μονάδες, πολύ υψηλότερα ωστόσο από την αντίστοιχη περίοδο του 2022 (97,6 μονάδες). Οι τρέχουσες πωλήσεις του κλάδου ενισχύονται περαιτέρω και διαμορφώνονται στις +27 από +14 μονάδες, ενώ αντίθετα υποχωρούν ελαφρά οι προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου, στις +28 (από +30) μονάδες. Τα αποθέματα παραμένουν σε χαμηλά για την εποχή επίπεδα (-6 από -32 μονάδες), με τις παραγγελίες προς προμηθευτές να διατηρούνται αμετάβλητες στις +14 μονάδες. Παράλληλα, οι προβλέψεις για την απασχόληση αποκλιμακώνονται ελαφρώς και διαμορφώνονται στις +11 (από +14) μονάδες, ενώ τέλος, ως προς τις τιμές, το σχετικό ισοζύγιο διατηρείται σε έντονα πληθωριστικά επίπεδα, στις +60 μονάδες.

Ήπια υποχώρηση παρατηρείται στις επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Πολυκαταστήματα**, με το δείκτη να διαμορφώνεται στις 112,5 μονάδες από 113,5 τον προηγούμενο μήνα. Οι θετικές εκτιμήσεις για τις πωλήσεις χάνουν 3 μονάδες και διαμορφώνονται στις +48 μονάδες, ενώ οι προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου διατηρούνται σχεδόν αμετάβλητες και διαμορφώνονται εκ νέου στις +48 (από +49) μονάδες. Τα αποθέματα έχουν πλήρως ρευστοποιηθεί, ενώ παράλληλα οι προβλέψεις για παραγγελίες προς προμηθευτές διατηρούνται έντονα αισιόδοξες στις +48 μονάδες. Σε υψηλά επίπεδα διατηρούνται και οι προβλέψεις για την απασχόληση στις +71 μονάδες (από +72 μον.), ενώ στις τιμές ο σχετικός δείκτης εμφανίζει διατηρεί τις έντονα πληθωριστικές του τάσεις, οι οποίες τείνουν να γίνουν καθολικές (+95 από +49 μονάδες).

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ: Αισιόδοξες προβλέψεις για τη ζήτηση της επόμενης περιόδου

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Υπηρεσίες** ενισχύθηκε αισθητά, στις 102,2 μονάδες, από 94,5 τον Φεβρουάριο. **Από τις επιμέρους μεταβλητές του δείκτη, οι θετικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων μπορεί να αποκλιμακώνονται αλλά οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση βελτιώνονται ελαφρά. Από την άλλη, οι αισιόδοξες προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης, ενισχύθηκαν σημαντικά.** Αναλυτικότερα, ο δείκτης των εκτιμήσεων για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων κινείται πτωτικά, στις +5 μονάδες (από +8), ενώ αντίθετα ο δείκτης εκτιμήσεων για την τρέχουσα ζήτηση από σε κανονικά για την εποχή επίπεδα διαμορφώνεται στις +6 μονάδες. Έντονα ανοδικές είναι οι προβλέψεις για τη ζήτηση του επόμενου τριμήνου στις +46(από +22) μονάδες, ενώ παράλληλα εκείνες για την απασχόληση ενισχύονται περαιτέρω και διαμορφώνονται στις +32 μονάδες. Στις τιμές, το σχετικό ισοζύγιο διατηρείται ψηλά στις +33 μονάδες. Μια στις τέσσερις τουλάχιστον επιχειρήσεις (27%) δηλώνει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με το 24% των επιχειρήσεων να επισημαίνει την ανεπάρκεια ζήτησης και το 23% των επιχειρήσεων τις τρέχουσες εξελίξεις ως βασικότερο εμπόδιο στη λειτουργία του. Στην ερώτηση σχετικά με το βαθμό αβεβαιότητας στο οικονομικό περιβάλλον, το 48% θεωρεί ότι η μελλοντική ανάπτυξη μπορεί να προβλεφθεί δύσκολα ή σχετικά δύσκολα, όσο και τον προηγούμενο μήνα.

Σε επίπεδο βασικών κλάδων με εξαίρεση τους Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, οι υπόλοιποι σημειώνουν υποχώρηση. Αναλυτικότερα:

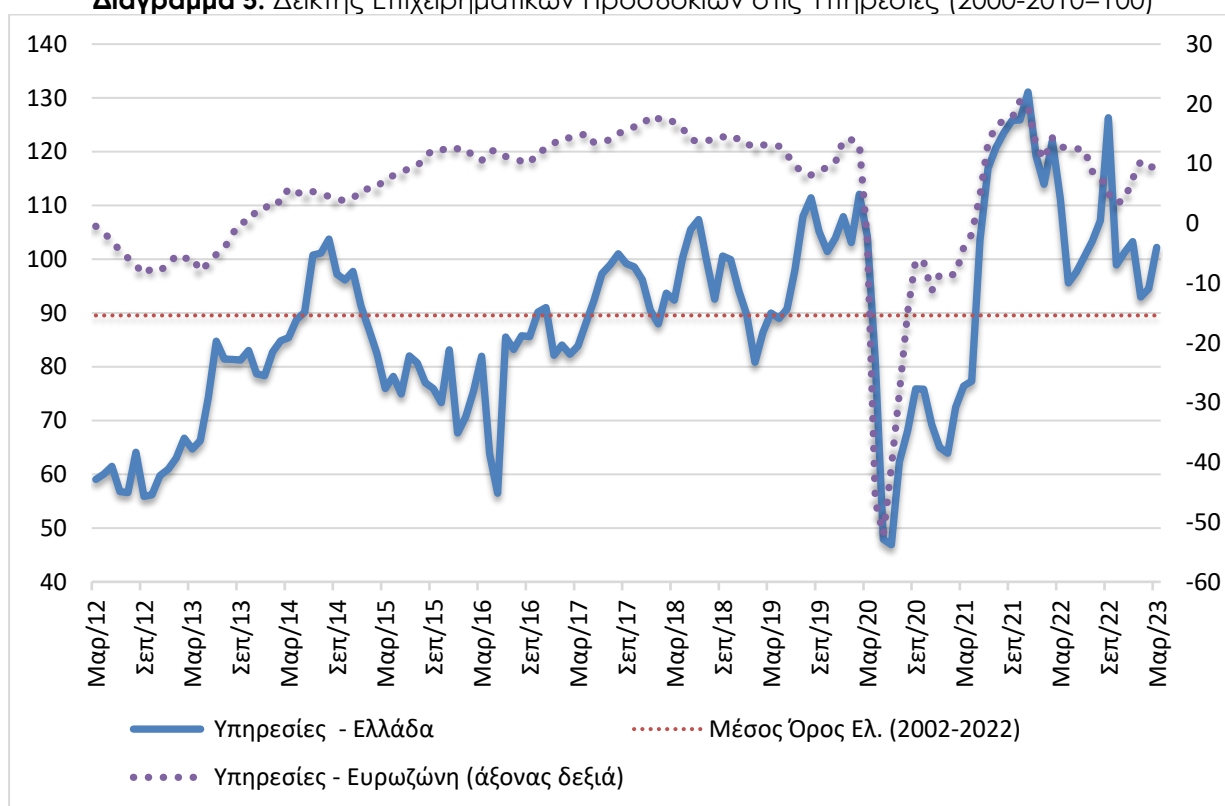
Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Ξενοδοχεία – Εστιατόρια – Τουριστικά Πρακτορεία**, υποχωρεί ελαφρά στις 108,3 (από 115,1) μονάδες. Οι εκτιμήσεις για την πορεία της τρέχουσας κατάστασης των επιχειρήσεων διαμορφώνονται έντονα αρνητικές, στις -25 μονάδες (από -2 μονάδες ο δείκτης), ενώ παράλληλα, πτωτικά κινούνται οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση και διαμορφώνονται στις -5 (από -2) μονάδες, με τις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης να κινούνται ανοδικά και να διαμορφώνονται στις +65 μονάδες (από +60 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο). Οι προβλέψεις για την απασχόληση διατηρούνται σε έντονα θετικά επίπεδα (στις +48 από +57 μονάδες ο σχετικός δείκτης), ενώ ο δείκτης των τιμών διαμορφώνεται στις +60 μονάδες, υποδεικνύοντας πληθωριστικές πιέσεις.

Πίνακας 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες

Τομέας		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
Υπηρεσίες (2000-2010=100)		Min	Max		2002-2022	2017	2018	2019	2020	2021	2022
		46,9 (Ιουν. 2020)	140,2 (Ιουλ. 2000)		89,9	92,7	97,0	97,7	76,0	104,7	106,8
2022											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
113,9	122,0	111,2	95,6	97,6	100,5	103,4	107,2	126,3	98,9	101,3	103,3
2023											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
93,0	94,5	102,2									

Σημειώσεις: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση την κατάσταση της επιχείρησης, καθώς και τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για την πορεία της ζήτησης. **Πηγή:** IOBE

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες (2000-2010=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfín. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfín

Έντονα ανοδικά κινείται ο δείκτης προσδοκιών στους **Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς** (χωρίς Τράπεζες), στις 123,8 (από 106,8) μονάδες, σε ήπια χαμηλότερο επίπεδο σε σχέση με εκείνο του προηγούμενου έτους (128,1 μον.). Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων διατηρήθηκαν θετικές και διαμορφώθηκαν στις +21 (από +11 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο), ενώ εκείνες της τρέχουσας ζήτησης αμβλύθηκαν αισθητά και στράφηκαν θετικές (στις +16 μονάδες από -6 μονάδες). Παράλληλα, αισθητά ανοδικά κινήθηκαν οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη πορεία της ζήτησης, οι οποίες από τις +17 μονάδες διαμορφώθηκαν στις +37, ενώ οι προβλέψεις για την απασχόληση από τις -6 μονάδες, διαμορφώθηκαν σε κανονικές για την εποχή. Στις προσδοκίες για τις τιμές, ο σχετικός δείκτης κινήθηκε πληθωριστικά και διαμορφώθηκε στις +21 μονάδες, ενώ το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ανεμπόδιστη λειτουργία εξασθένησε ελαφρά στο 37% (από 39%) με το μεγαλύτερο εμπόδιο να είναι η ανεπάρκεια ζήτησης (50%).

Αισθητά πτωτικά κινήθηκε ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Διάφορες Επιχειρηματικές Δραστηριότητες**, στις 98,6 (από 103,3 μονάδες), επίπεδο χαμηλότερο σε σύγκριση με το αντίστοιχο περυσινό (110,8 μον.). Στους βασικούς δείκτες, το ισοζύγιο των εκτιμήσεων για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων εξασθενεί οριακά (+22 από +24 μονάδες), με τις θετικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση να κινούνται ήπια πτωτικά (+15 από +19 μονάδες). Αντίθετα, οι προβλέψεις για την εξέλιξη της ζήτησης εξασθένησαν αισθητά στις +11 (από +22) μονάδες, με τις προβλέψεις για την απασχόληση να διαμορφώνονται χαμηλότερα σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα, στις +26 (από +28) μονάδες. Από την άλλη πλευρά η πληθωριστική τάση υποχώρησε στις +19 (από +54) μονάδες, ενώ το 22% των επιχειρήσεων δηλώνει απρόσκοπτη λειτουργία, με το 20% να αναφέρει την ανεπάρκεια εργατικού δυναμικού, το 22% την ανεπάρκεια ζήτησης και άλλο ένα 24% παράγοντες σχετικούς με τις τρέχουσες εξελίξεις, ως εμπόδια λειτουργίας.

Σημαντική υποχώρηση παρουσιάζει ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στην **Πληροφορική και Ανάπτυξη Λογισμικού** και διαμορφώνεται στις 91,2 (από 105,7) μονάδες, σε πολύ χαμηλότερο επίπεδο από πέρυσι (108,0 μον.). Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων υποχωρούν σημαντικά, ενώ αντίστοιχα κινούνται οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση και διαμορφώνονται στις +8 (από +22) μονάδες. Οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη πορεία της ζήτησης υποχώρησαν αισθητά και διαμορφώθηκαν στις +15 (από +39) μονάδες, όπως και οι θετικές προβλέψεις για την απασχόληση οι οποίες εξασθένησαν και από τις +44 μονάδες διαμορφώθηκαν στις +23 μονάδες. Ταυτόχρονα περιορίστηκαν οι πληθωριστικές τάσεις για τις τιμές (στις +8 μονάδες από +44 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο). Τέλος, το 46% των επιχειρήσεων δηλώνει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με το 15% των επιχειρήσεων να αναφέρεται σε ανεπάρκεια εργατικού δυναμικού και ένα 23% στη χαμηλή ζήτηση ως βασικό πρόσκομμα στη λειτουργία της.

Ήπια πτωτικά κινούνται οι επιχειρηματικές προσδοκίες στις **Χερσαίες Μεταφορές**, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 89,8 (από 91,6) μονάδες. Οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση διατηρούνται στις -22 μονάδες, ενώ αντίστοιχα κινούνται και οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση (-20 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο). Έντονα θετικές διατηρούνται οι προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη πορεία της ζήτησης αν και υποχωρούν ελαφρά (στις +60 από +69 μονάδες ο σχετικός δείκτης), ενώ παράλληλα οι ήπια θετικές προβλέψεις για την απασχόληση του κλάδου ενισχύονται περαιτέρω και διαμορφώνονται στις +32 (από +22) μονάδες. Το ισοζύγιο των τιμών διατηρεί οριακά τις πληθωριστικές του τάσεις (στις +2 μονάδες), ενώ τέλος, το 37% των επιχειρήσεων επισημαίνει την ανεπάρκεια ζήτησης ως το μεγαλύτερο εμπόδιο στη λειτουργία τους, αλλά το 42% τις τρέχουσες εξελίξεις γενικότερα.

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ: Βελτίωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης

Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης μετά την μικρή υποχώρηση τον Φεβρουάριο, επανήλθε στο επίπεδο του Ιανουαρίου. Έτσι, ο δείκτης διαμορφώνεται στις -41,4 μονάδες έναντι -47,4 μονάδες τον Φεβρουάριο, επίπεδο υψηλότερου εκείνου πριν ένα χρόνο (-51,4 μονάδες)¹. Αν και ο προηγούμενος μήνας χαρακτηρίστηκε από ένα δυστύχημα το οποίο κυριάρχησε επί σχεδόν όλων των κοινωνικοοικονομικών ζητημάτων και επηρέασε την κοινή γνώμη, αυτό δεν φαίνεται να επηρέασε την καταναλωτική εμπιστοσύνη. Σε οικονομικό επίπεδο προέκυψε μια δυνητική κρίση στον τραπεζικό τομέα η οποία όμως φαίνεται να ελέγχεται και δεν πρόλαβε ίσως να δημιουργήσει ευρύτερη ανησυχία. Τα βασικά δεδομένα της οικονομίας φαίνεται να εξακολουθούν να επηρεάζουν θετικά τις προσδοκίες, όπως συμβαίνει από την αρχή του έτους. Παρά τη βελτίωση όμως, οι Έλληνες καταναλωτές εμφανίζονται ως οι περισσότερο απαισιόδοξοι στην ΕΕ, με τους καταναλωτές στην Ουγγαρία με επίπεδο δείκτη -35,2 και την Σλοβενία (-32,9) να ακολουθούν. Το χαρακτηριστικό των αποτελεσμάτων το τελευταίο διάστημα και συγκεκριμένα από την αρχή του 2022, ότι πλέον καμιά χώρα δεν βρίσκεται στο θετικό πεδίο τιμών, διατηρείται και τον μήνα αυτό. Οι μέσοι ευρωπαϊκοί δείκτες διαμορφώθηκαν στις -20,7 μονάδες στην ΕΕ και στις -19,2 μονάδες στην Ευρωζώνη. Αναλυτικά:

- **Σημαντική βελτίωση στις εκτιμήσεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους τελευταίους 12 μήνες**

Οι αρνητικές εκτιμήσεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τους προηγούμενους 12 μήνες αποκλιμακώνονται αισθητά τον Μάρτιο στις -45,3 μονάδες (έναντι -52,7). Το 62% (από 67%) των νοικοκυριών εκτίμησε ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση της οικονομικής του κατάστασης, ενώ το 5% από μόλις 2% θεωρεί πως επήλθε μικρή βελτίωση. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις -20,6 και -19,8 μονάδες αντίστοιχα.

- **Περισσότερο αισιόδοξες και οι προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών**

Οι προβλέψεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τους προσεχείς 12 μήνες βελτιώθηκαν τον Μάρτιο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -34,9 (από -43,3) μονάδες τον Φεβρουάριο. Το 51% (από 58%) των νοικοκυριών αναμένει ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση της οικονομικής του κατάστασης, ενώ το 9% (από 5%) προβλέπει μικρή βελτίωση. Οι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις -11,2 και -9,6 μονάδες αντίστοιχα.

- **Περισσότερο αισιόδοξες και οι προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση της χώρας**

Ο αρνητικός δείκτης των προβλέψεων των νοικοκυριών για την οικονομική κατάσταση της χώρας τους το προσεχές 12-μηνο παρουσίασε υποχώρηση τον Μάρτιο και διαμορφώθηκε στις -37,4 (από -44,8) μονάδες. Το 55% (από 61%) των καταναλωτών προέβλεψε ελαφρά ή αισθητή επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης της χώρας, έναντι του 25% το οποίο αναμένει σταθερότητα. Οι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις -32,0 και -27,3 μονάδες αντίστοιχα.

¹ Από τον Απρίλιο του 2022, η μέθοδος εποχικής προσαρμογής των στοιχείων της Έρευνας άλλαξε. Ακολουθώντας, όλα τα προηγούμενα αποτελέσματα έχουν αναθεωρηθεί ελαφρώς.

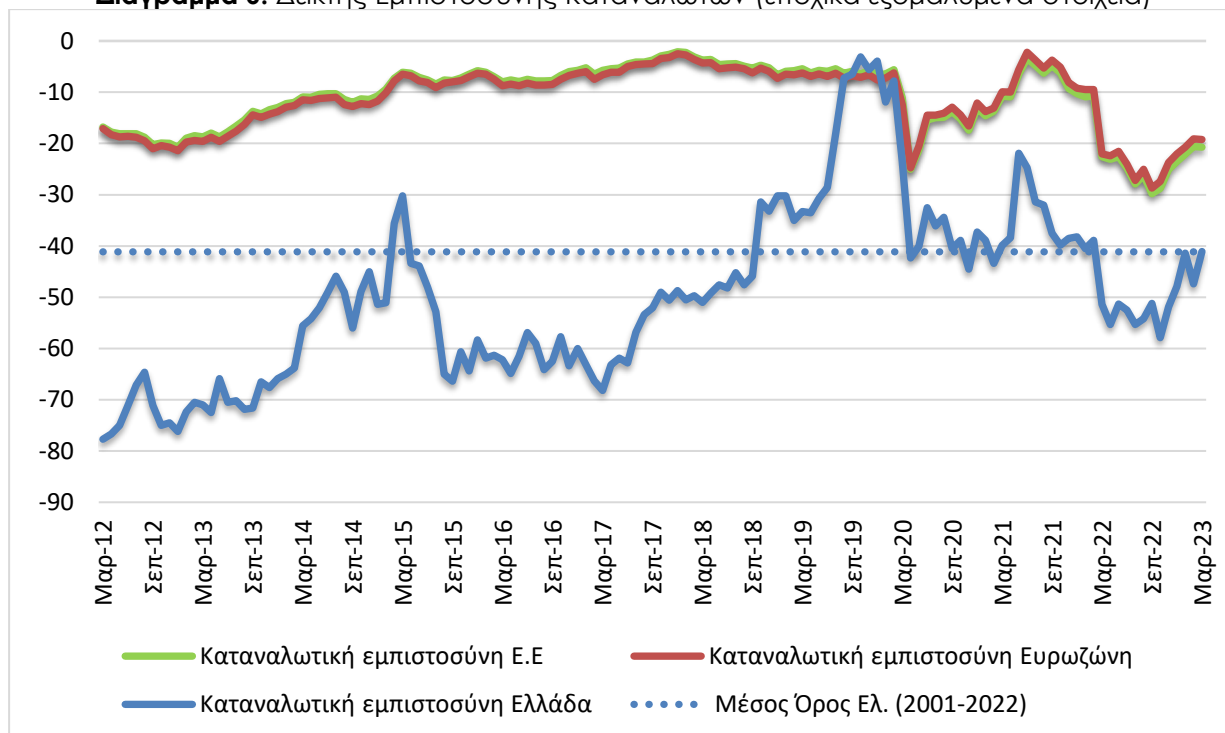

Πίνακας 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Περιοχή	Ακραίες τιμές		Μέσοι όροι										
	Min	Max	2001-2022	2017	2018	2019	2020	2021	2022				
ΕΕ-27	-24,0 (Ιουν. 2022)	-1,7 (Μάιος 2000)	-11,4	-4,6	-4,1	-6,1	-14,5	-8,5	-23,0				
Ευρωζώνη	-24,4 (Μάρ. 2009)	-1,9 (Μάιος 2000)	-11,8	-5,2	-4,8	-7,0	-14,2	-7,5	-21,9				
Ελλάδα	-80,8 (Φεβρ. 2012)	+3,2 (Απρ. 2000)	-41,1	-58,9	-44,0	-19,8	-32,5	-35,4	-50,7				
Περιοχή	2022												
	Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ	
ΕΕ-27	-10,9	-10,7	-22,6	-23,1	-22,6	-24,8	-27,9	-26,2	-29,8	-28,8	-25,1	-23,5	
Ευρωζώνη	-9,5	-9,5	-22	-22,4	-21,5	-24	-27,2	-25	-28,7	-27,4	-23,7	-22	
Ελλάδα	-40,5	-38,9	-51,4	-55,3	-51,3	-52,5	-55,3	-54,2	-51,2	-57,9	-51,9	-47,9	
Περιοχή	2023												
	Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ	
ΕΕ-27	-22,1	-20,6	-20,7										
Ευρωζώνη	-20,7	-19,1	-19,2										
Ελλάδα	-41,4	-47,4	-41,4										

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

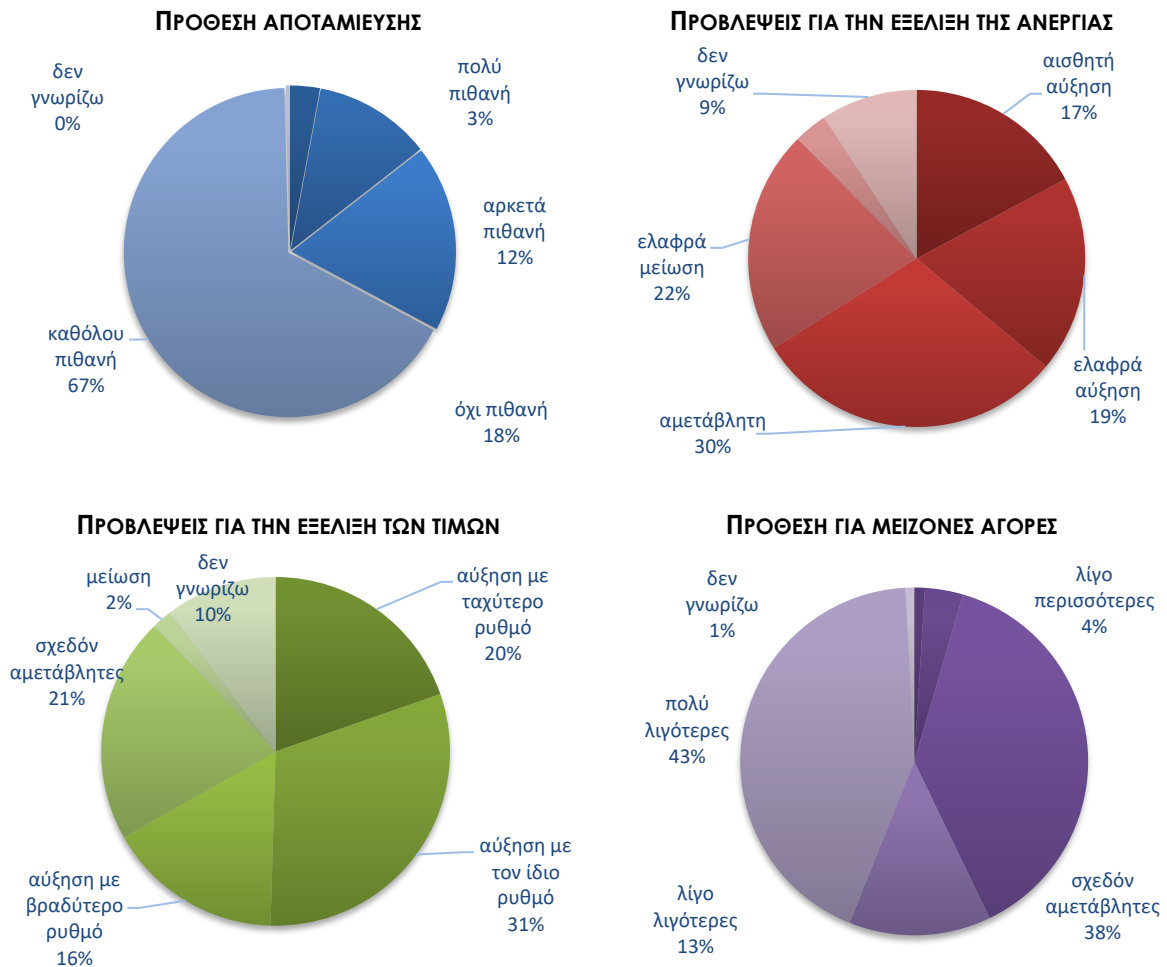
Διάγραμμα 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

• Οριακή βελτίωση στην πρόθεση για μείζονες αγορές

Η πρόθεση των καταναλωτών για σημαντικές αγορές τους προσεχείς 12 μήνες (επιπλων, ηλεκτρικών συσκευών κ.λπ.) ενισχύθηκε με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -47,0 (από -48,9) μονάδες. Το 56% (από 59%) των καταναλωτών προέβλεψε ότι θα προβεί σε λιγότερες ή πολύ λιγότερες δαπάνες, ενώ το 5% αναμένει το αντίθετο. Οι ευρωπαϊκοί δείκτες διαμορφώθηκαν στις -18,9 μονάδες στην ΕΕ και στις -19,9 μονάδες στην Ευρωζώνη.

Διάγραμμα 7: Ενδεικτικές μεταβλητές της έρευνας καταναλωτών το επόμενο 12μηνο

Πηγή: IOBE

- **Μικρή βελτίωση της πρόθεσης για αποταμίευση**

Ο δείκτης της πρόθεσης για αποταμίευση τους προσεχείς 12 μήνες βελτιώθηκε ελαφρά τον Μάρτιο και διαμορφώθηκε στις -67,3 μονάδες (από -72,4). Το 85% (από 88%) των νοικοκυριών δεν θεωρεί πιθανή την αποταμίευση στο επόμενο 12μηνο, ενώ το 14% τη θεωρεί πιθανή ή πολύ πιθανή. Οι σχετικοί δείκτες διαμορφώθηκαν στις +0,9 μονάδες στην ΕΕ και στις +1,0 μονάδες στην Ευρωζώνη.

- **Αισθητή βελτίωση στις προβλέψεις για την ανεργία**

Ο δείκτης πρόβλεψης για την εξέλιξη της ανεργίας τους προσεχείς 12 μήνες υποχώρησε τον Μάρτιο, στις +12,7 μονάδες, από +22,3 τον Φεβρουάριο. Το ποσοστό των νοικοκυριών που προέβλεψε μικρή ή αισθητή άνοδο της ανεργίας εξασθένησε στο 36% (από 44%), με το 25% (από 20%) των ερωτηθέντων να αναμένει ελαφρά μείωση της. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις +17,7 και +14,2 μονάδες.

- **Αισθητή υποχώρηση των προβλέψεων για άνοδο των τιμών**

Ο θετικός δείκτης για τις προβλέψεις μεταβολών στις τιμές τους προσεχείς 12 μήνες εξασθένησε αισθητά τον Μάρτιο και διαμορφώθηκε στις +22,7 μονάδες, έναντι +32,4 μονάδων τον Φεβρουάριο. Το 50% (από 61%) των νοικοκυριών προέβλεψε άνοδο τιμών με τον ίδιο ή ταχύτερο

ρυθμό και το 21% (από 13%) αναμένει σταθερότητα. Οι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώθηκαν στις +18,9 και 18,9 μονάδες αντίστοιχα.

- **Μικρή υποχώρηση του ποσοστού που «μόλις τα βγάζει πέρα»**

Σχετικά με τις εκτιμήσεις για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού, το ποσοστό των καταναλωτών που δηλώνει ότι «μόλις τα βγάζει πέρα» εξασθένησε ήπια στο 64% (από 67%), ενώ στο 10% υποχώρησε το ποσοστό όσων αναφέρουν ότι αντλούν από τις αποταμιεύσεις τους. Οι καταναλωτές που δήλωσαν ότι αποταμιεύουν λίγο ή πολύ αποτελούν το 18% (από 16%) του συνόλου, ενώ το ποσοστό όσων δήλωσαν ότι «έχουν χρεωθεί» διατηρήθηκε στο 7-8%.

- **Εξασθένηση του ποσοστού των νοικοκυριών που είναι αβέβαια για τη μελλοντική οικονομική κατάστασή τους**

Στο ερώτημα το οποίο αξιολογεί το βαθμό αβεβαιότητας των νοικοκυριών ως προς τις μελλοντικές οικονομικές εξελίξεις, το 59% έκρινε τον Μάρτιο ότι η οικονομική κατάστασή του μπορεί να προβλεφθεί δύσκολα ή σχετικά δύσκολα, ποσοστό χαμηλότερο σε σχέση με το 61% του προηγούμενου μήνα.